

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Γεννήθηκε στη Χρυσίδα Κυθρέας στις 16 Απριλίου 1916 από γονείς Χατζηδημήτρη Χριστοδούλου και Ελεγκούς Χριστοφόρου.

Φοίτησε στο δημοτικό σχολείο Χρυσίδας και στη συνέχεια στο Αρρεναγωγείο Αγίου Ανδρονίκου Κυθρέας από όπου απεφοίτησε

Τράπηκε στην τέχνη του ξυλουργού αρχικά και βραδύτερο στη γεωργία όπου τον είλκυαν οι καλλιέργειες.

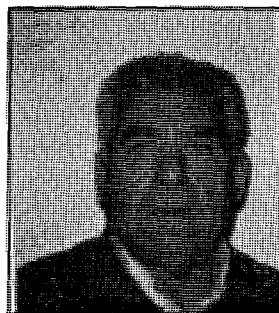
Νυμφεύθηκε τη Γαλάτεια Μαρκαντώνη το 1953 και απέκτησαν 5 παιδιά: Ειρήνη, Χρυσταλλένη, Κώστας, Μάρκος και Δημητράκης. Ευτύχησε να τα αποκαταστήσει πληρέστατα στην κοινωνία και να χαρεί από αυτά 14 εγγόνια.

Πέθανε στις 7 Ιουλίου 1995 και τάφηκε στο Κοιμητήριο Στροβόλου από την εκκλησία Αγίου Βασιλείου.

Ο κ. Χριστόδουλος Πέτσας είπε τον πιο κάτω επικήδειο.

Πολύκλαυστε Ανδρέα,

Με ιδιαίτερη συγκίνηση βρίσκομαι δίπλα στο τιμημένο σου σκήνωμα, τούτη την επίσημη στιγμή, να πω μερικά λόγια στην αιώνια μνήμη σου, γιατί στο μακρύ σου πέρασμα της επίγειας ζωής σου ήσουν πλάσμα ήσυχο, ταπεινό, άκακο, καταδεκτικό, υπομονητικό, συνεργάσιμο με κάθε συνάνθρωπό σου γι' αυτό έχαι-

ρες εξαιρετικής τιμής και εκτίμησης.

Ποτέ σου δεν ήλθες σε ρήξη με κανένα, γιατί έκρυβες στην άδολη ψυχή σου αισθήματα υψηλά και ωραία, που εκδηλώνονταν ποικιλότροπα ανάμεσα στο κοινωνικό σύνολο της Ξακουστής μας Κωμόπολης.

Υπήρξες τέκνον πολυμελούς οικογένειας την οποίαν ετίμησες με την άμεμπτη σου συμπεριφορά, με την εργατικότητα και την τιμιότητα σου σ' όλες σου τις πράξεις.

Νέος τράπηκες στο γεωργικό επάγγελμα, επάγγελμα άψογο και άδολο. Επάγγελμα που χρειαζόταν κόπο και μόχθο απεριόριστο. Ακριβώς επάγγελμα που ήταν προσαρμοσμένο με τον χαρακτήρα σου. Πέραν όλων τούτων ήταν επάγγελμα που φέρει τον άνθρωπο πιο κοντά στο Θεό, αφού μέρα και νύκτα ο γεωργός δεν παύει να παρακαλεί το Δημιουργό να ευλογήσει τους κόπους του, στέλλοντας πλούσιες τις βροχές και ευκρασίας αέρων

και ευμενών καιρικών συνθηκών για την ευφορία των καρπών της γης. Δίκαια ο σοφώτατος Σωκράτης απεκάλεσε το γεωργικό επάγγελμα πως συμβάλλει αξιόλογα στην ηθικοποίηση των λαών.

Αιμνήστε, Ανδρέα, στα δικά σου χέρια η γεωργική ενασχόληση εξυψώθηκε σε ύψιστο βαθμό χάρις στην εργατικότητα και την αξιοσύνη σου. Κατώρθωσες να αναδείξεις εκτεταμένο κτήμα, πολύ κοντά στο τούρκικο χωριό Μπέη Κιογιού, που το δενδροφύτευσες με ελαιόδενδρα και άλλα καρποφόρα δένδρα και το αξιοποίησες με πλείστες εποχιακές καλλιέργειες, μεταβάλλοντάς το σε πραγματική όαση στον κατάξηρο κάμπο. Εξασφάλισες έτσι ένα ικανό ετήσιο εισόδημα και κατώρθωσες να συντηρήσεις την οικογένεια σου και να αποκαταστήσεις και τα 5 σου τέκνα σε ζηλευτές κοινωνικές θέσεις.

Πόσο Ειρηνική και ωραία κυλούσε η οικογενειακή σας ζωή στο αρχοντικό

σου σπιτικό, στην πιο κεντρική οδό του Σεραγιού, στην Κυθρέα. Μα αυτή την ευτυχημένη σας ζωή, δημιουργημά της δικής σου δραστηριότητας και ικανότητας, ήλθε να ανατρέψει εκ θεμελίων η εισβολή του Αττίλα στην Κύπρο με την κατάληψη της δροσόλουστη Κυθρέας, με τον εκτοπισμό των φιλήσυχων κατοίκων της που οδηγήθηκαν στην πικρή προσφυγιά με όλους τους κατοίκους του τουρκοπατημένου μέρους της Κύπρου μας.

Πικρό το παράπονο σου, Ανδρέα, που θάπτεσαι στο αφιλόξενο χώμα της ξενητείας. Παρηγορήσου όμως γιατί το δίκαιο είναι με το μέρος μας. Θάρθει μια μέρα που θα επικρατήσει και θα στραφούμε στα προσφιλή μας μέρη. Τότε θα χαίρεται και θα αγαλλιάται και η δική σου ψυχή που θα γιορτάσουμε τα Κυπριακά Ελευθέρια ' όλους τους πρόσφυγες στις πατρογονικές τους εστίες. Ας είναι ελαφρό το χώμα που θα σκεπάσει το τιμημένο σου λείψανο.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ «ΑΛΗΘΕΙΑ» 15/7/1995

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΙΤΣΑΙΑ

Πέθανε στη Θεσσαλονίκη στις 9 Ιουλίου η γνωστή ποιήτρια και λογοτέχνης Χρυσάνθη Ζιτσαία. Σύζυγος Κυπρίου, του Λάμπρου Οικονομίδη, μηχανικού γεωπόνου, η αιμνήστη Ζιτσαία, αγάπησε το νησί μας ως δεύτερη πατρίδα της. Τις τελευταίες δύσκολες δεκαετίες για την Κύπρο, η ποιήτρια συμπορεύτηκε με το στίχο της σ' όλες τις οδυνηρές

Πέθανε στη Θεσσαλονίκη στις 9 Ιουλίου η γνωστή ποιήτρια και λογοτέχνης Χρυσάνθη Ζιτσαία. Σύζυγος Κυπρίου, του Λάμπρου Οικονομίδη, μηχανικού γεωπόνου, η αείμνηστη Ζιτσαία, αγάπησε το νησί μας ως δεύτερη πατρίδα της. Τις τελευταίες δύσκολες δεκαετίες για την Κύπρο, η ποιήτρια συμπορεύτηκε με το στίχο της σ' όλες τις οδυνηρές περιπέτειες του τόπου μας. Πολλές ποιητικές συλλογές της είναι εξ ολοκλήρου αφιερωμένες στην Κύπρο. Αναφέρουμε το «Προσκύνημα στην Κύπρο» (1960), τις «Ψηφίδες της Γλυκείας Χώρας Κύπρου» (1973), «Γράμμα στην Κερύνεια» (1974), «Πορεία Γυναikών προς την Αμμόχωστο», 1975.

Τις τραγικές ώρες της επιδρομής του Αττίλα, είχε την ωραία έμπνευση μαζί με άλλες κυρίες της Θεσσαλονίκης, να επισκεφθούν τον τόπο μας, για να βοηθήσουν και να συνδεθούν στενά από τότε με την Πνευματική Αδελφότητα Ελληνίδων Κύπρου. Για το σκοπό αυτό ίδρυσαν στη Θεσσαλονίκη το σωμα-

τείο «Σύνδεσμος Φιλίας Ελλάς-Κύπρος» του οποίου η αείμνηστη Ζιτσαία υπήρξε πρόεδρος για δεκαέξι χρόνια.

Μεγάλος άνθρωπος και γνήσια Ελληνίδα έχει προσφέρει πολλές και μεγάλες υπηρεσίες στην κοινωνία ή την Πατρίδα. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του Λυκείου Ελληνίδων Θεσσαλονίκης της Εταιρείας λογοτεχνών του Συλλόγου Διανοούμενων Γυναikών, της Πανελλαδικής Ένωσης Γυναikών.

Εξέδωσε 36 βιβλία. Απ' αυτά 27 είναι ποιητικά, 40 διηγήματα, 3 μελέτες, 2 για παιδιά.

Στην μακρόχρονη πνευματική - κοινωνική πορεία της έτυχε πολλών τιμητικών διακρίσεων. Για την προσφορά της τιμήθηκε από το Οικουμενικό Πατριαρχείο με τον τίτλο «Αρχόντισσα του Οικουμενικού Θρόνου». Πρόσφατα η Πνευματική Αδελφότης Ελληνίδων Κύπρου την τίμησε σε εκδήλωση που οργάνωσε στην Εύξεινο Λέσχη Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το «Σύνδεσμο Φιλίας».

ΑΦΙΕΡΩΜΑ «ΑΛΗΘΕΙΑΣ» 29/10/95

της Χρ. Χατζηδημητρίου

ΕΛΠΙΝΙΚΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Γεννήθηκε στην ενορία Αγίου Γεωργίου Κυθρέας το 1913 από γονείς: Νικόλας το γένος Παπαττοφαλλή και μήτέρα Ελεγκού το γένος Ιωσηφίδη.

Φοίτησε στο Παρθεναγωγείο Αγίας Μαρίνας Κυθρέας και κατόρθωσε να υπερπηδήσει τάξη εξαιτίας της εξαιρετικής ευφυΐας της και να ξεπεράσει τις συμμαθήτριες της.

Στη συνέχεια φοίτησε στο Παρθεναγωγείο Φανερωμένης στη Λευκωσία απ' όπου απεφοίτησε το 1932 με πτυχίο δασκάλας Δημοτικών Σχολείων.

Εργάστηκε για μια μόνο θητεία στο Παρθεναγωγείο Φανερωμένης στο τμήμα δημοτικής εκπαίδευσης και στη συνέχεια εργάστη εναλλάξ στις κωμοπόλεις Ζώδια και Κυθρέα όπου άφησε εξαιρετικές αναμνήσεις αναδειξασα πλείστους μαθητές που διέπραψαν στην Κοινωνία.

Το τότε τμήμα Παιδείας αναγνωρίζον τη λαμπρά της επίδοση προήγαγε σε διευθύντρια πρώτης τάξεως. Αφυπηρέτησε το 1969.

Πέθανε στις 17 Οκτωβρίου 1995 και τάφηκε την μεθεπομένη στο Νέο Κοιμητήριο Λευκωσίας από την εκκλησία Παναγίας Παλουριώτισσας.

Ο κ. Χριστόδουλος Πέτσας είπε το πιο κάτω επικήδειο:

Πολύκλαυστη Ελπινίκη,

Μια δραστήρια παράγοντας της Κωμόπολης Κυθρέας, μια ενθουσιώδης και άξια δασκάλα, ένας καλοκάγαθος άνθρωπος, παρόμοιος με τους καλούς καγαθούς ανθρώπους που ανέδειξε, η χρυσή εποχή του Περικλή στο κλεινό Άστυ των Αθηνών, μια βαθιά προσηλωμένη στην αθάνατη χριστιανική μας πίστη, έχει από προχθές εγκατελείψει τα γήινα. Πέταξε η αθάνατη και άφθαρτη ψυχή της από το τιμημένο σώμα για να βρει διαμονή στον πνευματικό εκείνο κόσμο των αθανάτων, όπου οι ψυχές των αγίων και όλων των δικαίων αναπαύονται.

Είναι η Ελπινίκη Παπαδοπούλου,

γόνος εκλεκτών οικογενειών της Κυθρέας, που αφιέρωσε όλη της τη ζωή στην ευεργεσία των συνανθρώπων της και της κοινωνίας γενικότερα. Αείμνηστη, Ελπινίκη, υπήρξες μια άριστη δασκάλα και ανήκες στην παλιά εκείνη φάλαγγα των δασκάλων, που θεώρησαν το διδακτικό τους έργο ιερή αποστολή και έταξαν σκοπό της ζωής την μετάδοση γνώσεων και την ψυχική καλλιέργεια στην τρυφερή μαθητώσα νεολαία της Κύπρου μας.

Υπηρέτησες την κυπριακή παιδεία για 40 συναπτά χρόνια και άφησες ανεξίτηλη τη σφραγίδα σου στις μεγάλες κωμοπόλεις Ζώδια και Κυθρέα. Ανέδειξες μαθητές και μαθήτριες που διαπρέπουν σήμερα όλοι στον εκπαιδευτικό, επιστημονικό, στον εμπορικό και βιομηχανικό τομέα, στις τέχνες και τις χειρωνακτικές εργασίες. Όλοι τους προφέρουν με σεβασμό το όνομά σου και σε ευγνωμονούν. Εγκατέλειψες μνήμες άριστες, μνήμες ανεξίτηλες τόσο στο σχολικό σου έργο, όσο και στο εξωσχολικό με πλείστες εθελούσιες δραστηριότητες. Δείγμα του υπερμέτρου ζήλου ήταν και η ανάληψη ιδιαίτερων μαθημάτων σε αδύνατους μαθητές χωρίς πληρωμή.

Η επίσημη Αρχή αναγνωρίζουσα τη λαμπρά και καρποφόρα σταδιοδρομία σε μετακινούσε εναλλάξ στις άνω αναφερόμενες κοινότητες με εξαίρεση μόνο μια θητεία στο πρώτο τότε δημοτικό σχολείο της πρωτεύουσας, στο Παρθεναγωγείο Φανερωμένης.

Πέραν από τις ασύγκριτες σου ικανότητες, αξέχαστη Ελπινίκη, στο διδακτικό έργο, ήσουν και προικισμένη με τις

άφθαρτες χριστιανικές αρετές της αγαθοεργίας της φιλαλληλίας της ευεργεσίας, της αγάπης προς τον πλησίον. Κατήγεσο από οικογένειες παπάδων και ένας πρόπαππος σου, ένας ευλαβής ιερέας είχε αξιωθεί της χάριτος του, Παναγάθου να θαυματουργεί.

Αναφέρεται πως η η κόρη του Τταχήρ Αγά, πασά επί τουρκοκρατίας με έδρα το Παλαίκυθρο είχε μείνει άλαλη εξαιτίας ανίατης αρρώστειας, την οποία η τότε επιστήμη δε μπόρεσε να θεραπεύσει. Συνεστήθη λοιπόν ο ευσεβής ιερέας του Αγίου Ανδρονίκου Κυθρέας που πήγε ύστερα από πρόσκληση στο Παλαίκυθρο και κατόρθωσε κατόπιν, από ακολουθία που έκαμε από το τετραβάγγελο να θεραπεύσει την κόρη και να μιλά με τον ιερέα.

Η χαρά τότε του πατέρα δεν περιορίστηκε σε απλές ευχαριστίες, αλλά διέταξε το πλήθος να συνοδεύσει εν πομπή τον ευεργέτη ιερέα μέχρι το σπίτι του στην Κυθρέα, ηγούμενος ο ίδιος ο πασάς και κομίζων πολύτιμα δώρα.

Το γεγονός έφθασε μέχρι του αρχιεπισκόπου Σωφρονίου ο οποίος κάλεσε τον θαυματοουργό ιερέα και το συγχάρηκε για την καταξίωσή του.

Τις πιο πάνω αρετές, πατρογονική κληρονομιά, αείμνηστη Ελπινίκη, τις μετέτρεψες σε καθημερινό βίωμα και πολύ έμπρακτα τις εφάρμοσες.

Ίσως να διερωτώνται πολλοί μια τόσο μορφωμένη και ψυχικά καλλιεργημένη γυναίκα, γιατί έμεινε μονήρης και δεν υπανδρεύθηκε να κάμει οικογένεια.

Δυστυχώς, έπληξαν την οικογένεια της σοβαρά περιστατικά που την απέτρεψαν. Δύο γιούδες, τελειωμένοι στο Πανεπιστήμιο του Καΐρου πέθαναν ο ένας κατόπι του άλλου στη νεανική τους ηλικία. Η οικογένεια περιέπεσε σε βαρεία θλίψη και ασήκωτο πένθος και οι τρεις αδελφές παρέμειναν ανύπαντρες.

Ίσως τούτο να ήταν θέλημα του Παναγάθου να μείνουν ελεύθερες για να αφοσιωθούν σε έργα ευποιίας για να εξιλεωθούν οι ψυχές και φθάσουν απρόσκοπτα στις αιώνιες μονές του Παραδείσου.

Και πράγματι η ευλαβής Ελπινίκη διέθεσε όλους τους κόπους και μόχθους μιας ολόκληρης ζωής σε δωρεές.

1. 35 χιλιάδες λίρες Κ. για την αποπεράτωση του ιερού ναού Αποστόλου Ανδρέα, στο Πλατύ Αγλαντζιάς.

2. 20 χιλιάδες λίρες Κύπρου στον ιερό Ναό Παναγίας Ευαγγελιστρίας στην Παλουριώτισσα

3. Ένα αποτράβηγμα 40 χιλ. λιρών Κύπρου στην Κοινότητα της γενέτειρας Κυθρέας με το σκεπτικό να παραχωρηθεί μετά την απελευθέρωση.

4. Μια διπλοκατοικία στην Παλουριώτισσα μεταβίβασθηκε στο Υπουργείο Παιδείας με προορισμό να λειτουργήσει Παιδική Βιβλιοθήκη με το όνομα Ελπινίκειος Βιβλιοθήκη.

Αείμνηστη, Ελπινίκη, παρέμεινες εγκλωβισμένη στη Βώνη για ένα περίπου μήνα μαζί με την παράλυτη αδελφή σου, και υπεμείνατε τις κακουχίες των Τούρκων εισβολέων. Ευτυχώς με τις ενέργειες του Ερυθρού Σταυρού μεταφερθή-

κατε στις ελεύθερες περιοχές.

Αλησμόνητη Ελπινίκη, φεύγεις δεδδικαιωμένη από τα γήινα γιατί επιτέλεσες στο ακέραιο το καθήκο σου στην κοινωνία, τη θρησκεία και την πατρίδα. Ας είναι ελαφρό το χώμα που θα σκεπάσει το αχραντό σου σκήνωμα.

Αιωνία σου η μνήμη.

Αφιέρωμα Ελπινίκης Παπαδοπούλου Εφημ. ΑΛΗΘΕΙΑ 29.10.95

Χρ. Χατζηδημητρίου

Περιουσία ύψους πέραν των £100.000 άφησε στο Υπουργείο Παιδείας γριά δασκάλα που πέθανε την περασμένη εβδομάδα. Πρόκειται για την Ελπινίκη Παπαδοπούλου, από την Κυθρέα, που άφησε στο υπουργείο διπλοκατοικία που είχε στην Παλλουριώτισσα, με τον όρο να γίνει Παιδική Βιβλιοθήκη και να ονομαστεί «Ελπινίκειος». Άφησε ακόμα ποσό £40.000 στο Δήμο Κυθρέας για να χρησιμοποιηθεί όταν ελευθερωθεί η κατεχόμενη Κυθρέα. Όσο ζούσε είχε δώσει £35.000 για την ανέγερση της εκκλησίας του Αποστόλου Ανδρέα στο Πλατύ και £20.000 στην εκκλησία Παλουριώτισσας.

Η Ελπινίκη είχε ακόμα τέσσερα αδελφια., Οι δύο αδελφοί της όμως πέθαναν νεαροί, μόλις αποφοίτησαν το πανεπιστήμιο Καΐρου. Κάποιες ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες από συγχωριανούς λένε πως πέθαναν από τύφο. Οι τρεις αδελφές, η Ελπινίκη, η Χρυσταλλού και η Μαρίτσα δεν πατρεύτηκαν και ζούσαν μαζί. Η μια πέθανε πριν την προσφυγιά, ενώ η Ελπινίκη με μια από τις αδελφές της ήρθαν και ζούσαν στη διπλοκατοικία

της Ελπινίκης στην Παλουριώτισσα, που είχε αποκτήσει τη δεκατία του 1960.

Αν και όχι από ιδιαίτερα πλούσια οικογένεια, η Ελπινίκη κατάφερε να κάνει σχετικά μεγάλη περιουσία, γιατί ήταν «οικονόμα» όπως τη χαρακτηρίζουν.

Κατάγεται από οικογένεια ιερών και ο προπάππος της φημιζόταν για θαυματοποιός. Υπήρχε μάλιστα ο μύθος (ή η πραγματικότητα) πως θεράπευσε τη κόρη κάποιου πασά στο Παλαικυθρο που έχασε τη λαλιά της και δεν μπορούσε κανείς να τη θεραπεύσει. Ο πασάς τον αντάμειψε οικονομικά αλλά και διέταξε και όλους τους Παλαικυθρίτες να τον συνοδέψουν εν πομπή στην Κυθρέα. Ο δε πατέρας της φημιζόταν για τα γιατροσόφια του.

Η Ελπινίκη Παπαδοπούλου χαρακτηρίζεται ως πρωτοποριακή δασκάλα και πολύ έξυπνη. Λόγω των ιδιαίτερων προσόντων της επί αγγλοκρατίας προήχθη σε διευθύντρια Α' τάξεως και υπηρέτησε τις Κοινότητες Ζώδιας και Κυθρέας απ' όπου άφησε τη σφραγίδα της.

Μαθητές της, μεταξύ άλλων, που την θυμούνται και μας μίλησαν ήταν ο δήμαρχος Έγκωμης Πέτρος Στυλιανού κι ο Επιθεωρητής του υπουργείου Παιδείας Χρίστος Γεωργιάδης. Πληροφορίες μας έδωσε επίσης ο συνταξιούχος εκπαιδευτικός Χριστόδουλος Πέτσας.

Θα πρέπει μόνο να σημειώσουμε πως με τη δωρεά της Ελπινίκης δημιουργείται πρόβλημα στο νοικάρη του ενός σπιτιού της διπλοκατοικίας, αφού μένει εκεί για χρόνια πληρώνοντας χαμηλό ενοίκιο, ενώ τώρα το κράτος θα πρέπει να του κάνει έξωση.

Παγκόσμια Διάκριση

Η Λαϊκή Τράπεζα κατατάσσεται στην εκτίμηση και το θαυμασμό του διεθνούς τραπεζικού κόσμου. Το Bank Marketing Association των Ηνωμένων Πολιτειών απονέμει φέτος στη Λαϊκή Τράπεζα δύο κορυφαίες διακρίσεις παγκόσμιας ακτινοβολίας:

▷ Το *Golden Coin Award* για τη συνδιοργάνωση και την επιτυχία του Ραδιομαραθώνιου '92 με το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου.

▷ Το *Certificate of Merit* για τη δημιουργία και την ανάπτυξη του θεσμού της Λαϊκής Γωνιάς.

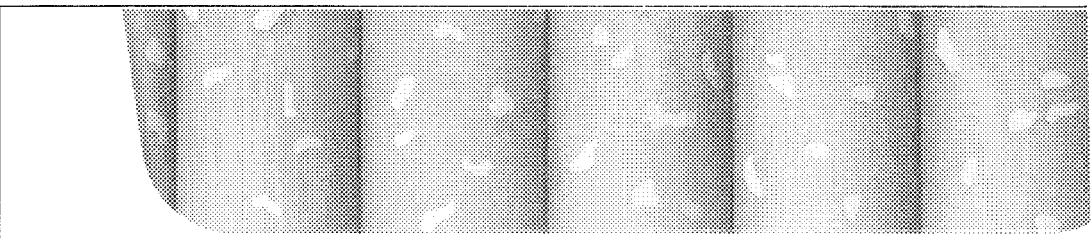
Νέες ιδέες, ρεαλισμός και κοινωνική ευαισθησία στηρίζουν ένα μεγάλο διεθνές κύρος. Η Λαϊκή Τράπεζα αφήνει να φανούν οι σύγχρονοι προσανατολισμοί της. Ένας κόσμος που νοιάζεται για σας, σας κάνει τώρα περήφανους σε όλο τον κόσμο.

Σ ΚΟΣΜΟΣ ΠΟΥ ΝΟΙΑΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΣΑΣ

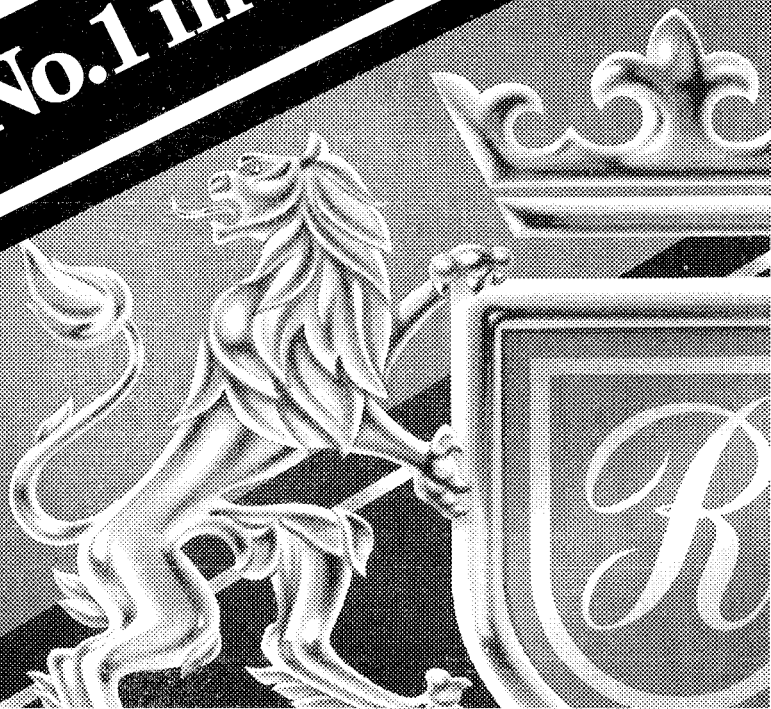
THOMPSON

ROYAL

VIRGINIA

No.1 in Cyprus

CAUTION: Smoking is seriously harmful to your health:
Ministry of Health